

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXXII. (26)

No. (Štev.) 14

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. aprila 1973

Zavezniki in koristi

Med spreminjajočimi se odnosi med vesilami in političnimi bloki v najnovšem svetovnem razvoju je najmanj opazen nov odnos, ki nastaja med Zahodno Evropo in Kitajsko. Več evropskih držav, ki so članice NATO, je bilo več kot enkrat v vojni z Rusijo, toda skoro nobena ni bila v vojni s Kitajsko. Med državami Zahodne Evrope in Kitajsko zato ni tradicionalnega nasprotstva.

Tako v evropskih prestolnicah kakor v Pekingu se nagibajo k vzpostavljanju čim rednejših medsebojnih odnosov. Vse zahodnoevropske države, izvzemši Portugal, Španijo in Irsko, so že vzpostavile redne diplomatske odnose s Kitajsko, v Pekingu pa so na zunanjem ministrstvu ustanovili poseben oddelek za Zahodno Evropo. V minulem letu 1972 je večina zahodnoevropskih zunanjih ministrov obiskala Peking.

Najbolj znan politični turist Zahodne sveta na Kitajskem je bil Nixon, toda ZDA še niso povsem normalizirale svojih diplomatskih odnosov s Pekingom. Letos bo Peking obiskal francoski predsednik Pompidou, njemu bodo nato sledili še drugi zahodnoevropski predsedniki.

Zanimivo pa je, da v istem razdobju ni bil v Pekingu noben zahodnoevropski, se pravi komunistični državni poglavar. Glavno vlogo pri tem razvoju igra zakoreninjen sovjetsko-kitajski spor ter kitajski strah pred sovjetsko intervencijo, ki se je zlasti povečal ob sovjetski invaziji na Češkoslovaško l. 1968. Na Kitajskem so takrat hitro pozabili na gesla o „kulturni revoluciji“ in jih zamenjali z gesli o „vojaški pripravljenosti“. Istočasno se je komunistični Peking prvič začel resno ozirati na Zahod.

Kitajsko zanimanje se je zlasti osredotočilo na Zahodno Evropo in manj na ZDA, ker je bila ta država zapletena v vojno v Vietnamu in v zaščito Tajvana. Drug razlog kitajskega zanimanja za Zahodno Evropo pa je strateška značaja: Zahodna Evropa zapira Sovjetski zvezi pot proti zahodu.

Ko so v Pekingu ugotovili, da je Nixon resno mislil, ko je govoril o ameriškem umiku iz Vietnama, so se naglili tudi proti ZDA. Ironično je, da Peking podpira NATO ter mu zlasti godi, da predstavlja ta organizacija jez sovjetski ekspanziji na zahod. Kitajski zunanji minister je tudi javno izjavil, da Peking podpira združitev obeh Nemčij, kar kitajski predsednik Čuenlaj „itak smatra za neizogibno“.

V Pekingu so tudi izrazili upanje, da bo Anglija v Skupnem evropskem trgu igrala odločilno vlogo, ker dvomijo, da bi bila Bonn in Pariz dovolj odločna v svojih odnosih z Moskvo. Anglija pa zlasti zadnja leta ni gojila posebnih stikov z ZSSR.

V zvezi s sovjetskimi imperialističnimi načrti v Aziji, v Pekingu niso posebno navdušeni nad bližajočo se vseevropsko varnostno konferenco in nad pogajanjmi med ZSSR in zahodnimi državami o skrčenju vojaških sil v Evropi. Kitajski je namreč edina od petih stalnih članic Varnostnega sveta, ki nima delegacije na razgovorih o skrčenju vojaških sil v Evropi, dasi je geografsko, če že ne politično, prav tako blizu Evropi kakor je Severni Ameriki. V Pekingu si želijo, da se razmerje sil NATO in Varšavskim paktom ne bi spremenilo, da tako Moskva ne bi mogla okrepiti svojih vojaških sil ob kitajsko-sovjetski meji.

Zato danes Peking odkrito podpira NATO, ki je bil ustanovljen pred petindvajsetimi leti, ob prvem sovjetskem udaru v češkoslovaški leta 1948. Kitajska nova politika do Zahoda pa se je začela po drugem sovjetskem udaru v češkoslovaški leta 1968 in so danes v Pekingu manj navdušeni nad priznanjem obstoječih razmer v Evropi, deljeni na vzhodno in zahodno, kakor pa v samem NATO.

Zunanja politika majhnih in velikih držav je vezana na njihove trenutne koristi. Danes ima Zahodna Evropa za svojega zaveznika proti ZSSR komunistično Kitajsko, in obratno. Jutri se bo razmerje sil spet spremenilo.

RAZBURJENJE V DOMOVINI

DIVI GOLOB — ADVOKATI — JEDRSKA ELEKTRARNA

„Divji golob“ je tako razburkal nekatere vrhove v Sloveniji, da se še niso pomirili. Celjska Mohorjeva družba je namreč izdala nov roman Alojzija Rebule z naslovom „Divji golob“, kot 123. knjigo Slovenskih večernic za leto 1972. Roman je izšel v 66.000 izvodih in je bil izredno hitro razprodan. Res je, da je navdse privlačno že ime pisatelja Rebule. Presenetljivo pa je, da je bila razprodana knjiga v domovini, ki ni kaka lahka ali zabavna povest. Osrednja osebnost romana je Jordan Košutnik, sin komunističnih staršev, ki sta bila oba pri partizanih. Rebula opisuje njegovo življenjsko pot od šolskih let preko mladinskih brigad do duhovniškega poklica in delovanja v tem poklicu. Pri tem se dotika vprašanja revolucije, vere, partizanstva, domobranstva, pobijanja duhovnikov, itd.

Zanimivo je kako Rebula opiše Ljubljano neposredno po vojni. Junak romana Jordan Košutnik jo je videl tako: „Na pločniku obleke, ki so bile vse podobne drugi drugi, v prahu praznih izložb Stalin za Stalinom, na osamelih križiščih kakšno opotekajoče se kolo z držaji na robove, iz mikrofona na vogalu se je vsipal nekakšen sodni proces, bogvedi za kakšno politiko je šlo, tožilec je vpil na ne vem koga. Gredeč sem stopil v cerkev sv. Frančiška Asiškega. Bolj za pozdrav kot za molitev. Počutil sem se, kakor se pač počutiš v cerkvi po revoluciji. Kakor ovca, ki se je zapasla na minko polje. Ko stopiš spet ven, si ogleduješ, kaj bo.“

Komunistične oblasti so postale pozorne, da je bila knjiga tako hitro razprodana in da ljudje o njej toliko govorijo. Ni jim bilo prav, da so deset in deset tisoč bralcev dokazali, da jih le zanima zgodovinska resnica, da niso do nje brezbrizni in tudi ne do problemov duhovnega sveta.

Gotovo pa bi režimski komunistični cenzor knjigo prepovedal, če bi pravčasno vedel, da Rebula piše tudi o pobitih domobranci. Ko njegov junak Košutnik že kot duhovnik obišče v tržaški bolnišnici bolnega političnega emigranta prof. Livolda, ta odločno odklanja, da bi se vrnil v domovino in pribeje: „Komunisti naj najprej slovesno obžalujejo, kar so naredili z domobranci! Še Roesener, tista diplomirana zver, ki je iz Miramarskega gradu vladala nad Adriatičes Küstenland, je imel možnost obrambe pred sodiščem. Deset tisoč preprostih fantov pa ne!“

Pravijo, da je neki politični emigrant šel iz Amerike v Ljubljano in je

obiskal tudi Kocbeka. V razgovoru ga je vprašal zakaj so pobili dvanajst tisoč slovenskih mož in fantov. Kocbek mu je odgovoril, da o tem nič ne ve in je postal pri tem zelo žalosten...

Verjetno je Kocbek bral Rebulovo knjigo in je vsaj iz te zvedel, kaj se je dogajalo tedaj, ko je kot krščanski socialist še zvesto služil komunističnemu režimu.

Znanje ni zadostno. Kakor je bilo pod nacizmom in fašizmom, tako je tudi pod komunističnim režimom. Ni glavno znanje, glavno je, da si zadosti režimski. To so sklenili tudi na zadnji konferenci advokatskih zbornih v Jugoslaviji. Komunistična „Borba“ je zapisala, da je bilo sprejeto stališče da v prihodnje „za otvoritev advokatske pisarne ne bo zadostna samo formalna šolska izobrazba in nekaj izkušnje, temveč bodo vztrajali na kompletnosti moralno-političnega lika vsakega novega kandidata. Poleg ustreznih dokumentov bo potrebno tudi mnenje in priporočilo družbeno-političnih organizacij in ustanov.“

Jedrska elektrarna. Kakor „mo v Svobodni Sloveniji poročali, gradijo ob Savi jedrsko elektrarno. Ko je bil nedavno predsednik ZIS dr. Jakob Sirotkovič na obisku v New Yorku, se je pogovarjal tudi z novinarji. Ti niso bogli razumeti, zakaj v Jugoslaviji gradijo jedrsko elektrarno, ker ima Jugoslavija še toliko neizkoriščenih voda. Presenečeni so bili tudi zlasti zaradi tega, ker imajo Američani in mnogi drugi precej nevšečnosti s takimi elektrarnami.

Jedrsko elektrarno pri New Yorku hladi reka Hudson, ki ima nekajkrat več vode kot Sava. Vroča voda, ki se vrača iz elektrarne, zviša temperaturo Hudsona za 10 stopinj. Ob taki temperaturi ne more obstajati nobeno drugo življenje v reki, spremeni se pa tudi biološka struktura, reka je umazana, tako kot tudi njena okolica.

Vse nevšečnosti niso nastale le zaradi onesnaženosti, so zatrjevali novinarji. Po 10 do 15 letih je treba namreč zaradi radiacije odstraniti in uničiti ves material. Vse to zahteva prav toliko denarja kot gradnja.

Ameriški novinarji so bili verjetno mnenja, da Jugoslavija gradi jedrsko elektrarno bolj zaradi ugleda kakor pa iz potrebe. Če imajo ameriški novinarji prav, potem bo ta „ugled“ Jugoslavija eden najdražjih, kar si jih je doslej pridobila.

M. P.

„Campanile invencible“

+ Vera v uspeh in pogum

= „Slovenski zvonik“

grob. Tisti dan je z vrha Zvonika zaplapolala slovenska zastava, skupaj z argentinsko. O dogodku je pisal gorniški tisk in od takrat srečavamo „Campanile esloveno“ po zemljevidih južnega gorstva.

Ob dvajsetletnici tega dogodka so slovenski ljubitelji gora v Bariločah izdali poseben znak. Na njem je „Slovenski zvonik“, pod njim Tončkovo jezero s šotorom. Ob strani stena s klinom, vrhovi in cepinom. Spodaj napis: „S. P. D. — C. A. E.“

Kakor je bilo povedano na večer pred proslavo dogodka, ki ga je skupina prijateljev pripravila g. Francetu Jermanu pod Tronadorjem — z večera je bil poslan tudi pozdrav Dinku Bertonecju v Severno Ameriko — je bila značka izdana v afirmacijo S. P. D.-ja; v poklon borbenosti in previdnosti svojih dveh članov, zaradi katerih bo „Slovenski zvonik“ odslej pričal o naši prisotnosti na argentinskem jugu; pa še iz enega razloga.

V dneh, ko se po svetu včasih skoraj načrtno goji malodušje glede človeštva („... ki propada...“), glede možnosti človekovega udejstvovanja („... razen tehnike čisto vse propada: znanost, umetnost, politika...“), gle-

Diskriminacija proti verskim filmom

DO KAM GRE PARTIJSKA NESTRPNOST

Da je v Jugoslaviji verska svoboda le na papirju, je že dovolj dokazano. A nestrpnost proti vsakršnemu pojavu vernosti ne sega le v politično in splošno družbeno polje, marveč tudi na področja umetnosti. Tu je prišlo ponovno do izraza v začetku marca, ko je bil v Beogradu 20. festival jugoslovanskega dokumentarnega in kratkometražnega filma, od 2. do 7. marca. Vodstvo festivala je odklonilo tri filme producenta „Krščanske sadašnjosti“ (Centra za knjižska raziskovanja, dokumentacijo in informacijo v Zagrebu). „Krščanska sadašnjost“ je prijavila: „Pozdravljena Devica“, dokumentarni film o mednarodnem Mariološkem in Marijanekem kongresu iz leta 1971; „Na obisku s krizantemo“, dokumentarni film o vseh svetih na zagrebškem pokopališču Mirogoj; in „Tretji z žago“, dokumentarni film o delavcih, ki v mestu žagajo drva z motornimi žagami.

Filmov niso uvrstili v spored, ker je tako sklenila festivalska žirija, ki je filme pregledala in odbrala tiste, ki naj se pomejijo za eno izmed festivalskih nagrad. Vse ostale filme, ki ne pridejo v poštev za tekmovanje, prikazuje informativno med festivalom. Filmi „Krščanske sadašnjosti“ niso prišli niti do informativnega programa.

Jože Melaher — 60-letnik

V Clevelandu v ZDA so imeli v Baragovem domu minuli mesec lepo slavo. V pravem prijateljskem vzdušju in v iskrenem medsebojnem spoštovanju so zbrani slovenski rojaki proslavili 60 letnico Jožeta Melaherja in mu v prisotnosti njegove žene in otrok čestitali ob novem življenjskem mejniku.

26. februarja 1913 je Jože Melaher na Pobrežju pri Mariboru zagledal luč sveta. Pred vojno se je udeleževal v slovenskih katoliških mladinskih organizacijah in politično v Slovenski ljudski stranki. Kot zaveden Slovenec je v mesecih pred nemškimi napadom na Jugoslavijo organiziral vzdolž slovensko-avstrijske meje sestanke in predavanja po teh družtvih in organizacijah o nevarnosti tkim. pete kolone, ki so jo sestavljali nemškutarji in komunisti. Preprečil jim je tudi, da bi za Hitlerjev rojstni dan po mariborskih gričih in planinah zažigali kresove.

de Cerkev („...ki propada in ki je verjetno v svoji poslednji krizi...“), pa tudi glede slovenstva doma in kdaj med nami v svetu („...narodi zginjajo... — dolžnost do naroda so bolj relativne, kakor pa smo doslej mislili...“) naj bi ta dogodek vse Slovence opozoril na to: marsikaj, kar je za druge „nepremagljivo“, more za nas biti dosegljivo. Da je le v nas vera v uspeh, ljubezen do cilja — da je torej v nas borbenost. In pa pripravljenost za žrtve... V takem primeru ima pač borec potem tudi lahko še — „srečo“...

V dneh, ko je doma slovenstvo zatirano in ko mnogim v svetu malodušje glede bodočnosti slovenstva stopa v srce, je ta dogodek brez dvoma razmišljanja vreden.

Novo priznanje Skvarčevim uspehom

Kot vsako leto, se je tudi letos ing. Jure Skvarča, naš znani andinist, podal s skupino tovarišev na Kontinentalni led, kjer je znova dosegel lepe uspehe. O tej skupini (sestavljali so jo poleg Jureta še Gregor Ahčin, Mario Serrano, Osvaldo Troiani in Eduardo Kornais) in njenih podvigih je v svoji nedeljski izdaji 25. marca poročal tudi ugledni benoairski dnevnik La Prensa. V svoji prilogi v bakrotisku je posvetil planincem celo prvo stran, kjer objavlja sedem slik iz ekspedicije in kratak komentar.

Plezalni skupini k njihovim uspehom čestitamo in smo veseli tudi, da o njih tako lepo poroča tudi benoairsko časopisje.

Krščanska sadašnjost o tem do sedaj še ni prejela uradnega pojasnila. Na konferenci za tisk je sicer prvi dan festivala direktor festivala, ko je predstavil filme, povedal, da so nekatere filme vzele s programa. Filmov „Krščanske sadašnjosti“ ni omenil, dokler ni po njih vprašal časnikar. Predsednik žirije je prebral obrazložilno besedilo žirije, ki ga je ta poslala upravi festivala. V besedilu je rečeno, da „šteje festivalska žirija za svojo moralno in družbeno obveznost, da filmov ne vključijo v spored zato, ker bi se v nasprotnem primeru pregrešila zoper načelo o ločitvi Cerkev od države“. Dalje je rečeno, da imajo filmi religiozni značaj in spadajo v krog privatnega prikazovanja. Rečeno je bilo tudi, da se žirija s svojo odločitvijo ne spušta v estetsko ocenjevanje teh filmov. Časnikar je vprašal, če so morda v filmu kakšne osti proti naši družbeno politični ureditvi. Odgovor je bil nikalen.

Uprava festivala je predsedniku „Krščanske sadašnjosti“ obljubila, da bo predložila prepis obrazložitve festivalske žirije. Pozneje se je žirija odločila ohraniti obrazložitev na upravi; uprava pa bo napisala službeno sporočilo in ga poslala „Krščanski sadašnjosti“.

Po nacistični okupaciji Štajerske se je odločno upri okupatorju in se izognil slehernemu sodelovanju s sovražnikom. Nasprotno, organiziral je oborožen odpor slovenskih četnikov na Štajerskem, ki jim je poveljeval kot Zmagoslav do konca druge svetovne vojne. Nепretrgoma je 32 mesecev nosil vojaško uniformo, v neprestani življenjski nevarnosti zase in za svojo družino. Nemška Gestapo se je nad njim maščevala tako, da je zaprla njegovo ženo go. Marijo Melaher, bivšo učiteljico pri št. Ilju nad Mariborom ter so jo odpeljali v preseljevalno taborišče v Frohneiten pri Gradcu, od tam pa na delo v Kapfenberg. Nekaj tednov pred koncem vojne je pobežnila s skupino štajerskih beguncev v Ljubljano.

Po vojni je bil Jože Melaher s svojimi četniki najprej v taborišču Eboli v Italiji, nato pa v Diepholzu in Bremen v Nemčiji, kjer je bil v službi pri IRO Interzonal Staging Area of Germany and Austria. Od oktobra 1949 živi z ženo go. Marijo in s tremi hčerkami v Clevelandu.

V ZDA je Jože Melaher posvetil vse svoje zmožnosti za blaginjo slovenske izseljenske skupnosti. Aktivno se udeležuje v delom in nasveti v številnih organizacijah. Izredno delaven je na političnem področju, kot član Narodnega odbora za Slovenijo in glavni tajnik Slovenske krščanske demokracije SLS. V svoji protikomunistični borbenosti se izživlja tudi v Zvezi slov. protikomunističnih borcev, kot njen tajnik, svoje pevske talente pa uporablja kot predsednik slovenskega cerkvenega pevskega zbora. Njegova časnikarska žilica mu tudi ne da miru ter je ob svojem preobilnem delu še sourednik Amerikanskega Slovenca.

Teža dela za slovenstvo v Clevelandu sloni na njegovih ramah, dela, ki mnogokrat ni vidno in o čemer tudi ni pisanih poročil, pa je težko in naporno. Jože Melaher ostaja vedno isti Jože Melaher: kamor ga kliče dolžnost v delu za slovenstvo v izseljenstvu, tja se odzove, tam poprime in do konca izpelje načrt. Zvestoba slovenskim idealom, zanesljivost in vztrajnost v narodnem delu, premišljenost v besedi in dejanju, to so odlike, ki poleg številnih drugih krasijo slavljenca.

Zato ni čudno, da mu je slovenska skupnost v Clevelandu pripravila prijetno presenečenje, ko se je v nedeljo, 25. februarja t. l. po slovenski maši zbrala v Baragovem domu in mu čestitala za 60 letnico. V imenu vseh in za vse mu je govoril iz srca Karel Mauser:

(Nad. na 2. str.)

KONEC AMERIŠKIH VOJNIH AKCIJ V VIETNAMU

SAMO CIVILNO OSEBJE V SAIGONU

Minuli teden so zadnji severnoameriški vojak odšli iz Južnega Vietnama. Tudi zadnji severnoameriški vojni ujetniki so bili iz ujetništva v Severnem Vietnamu prepeljeni najprej na ameriško letalsko oporišče na Filipinih, od tam pa domov v ZDA.

Kljub tem dejstvom so vietnamski komunisti obtožili Amerikance, da so v Južnem Vietnamu pustili v civilnih oblekah, nad 20.000 „vojaških svetovalec“ pri južnovietnamski vojski. Ameriško zunanje ministrstvo je to komunistično trditve zanikalo in objavilo, da je v Vietnamu ostalo ok. 8250 ameriškega civilnega osebja.

Od teh so sicer nekateri vojaški strokovnjaki, toda sodelovali bodo z južnovietnamsko vlado po dogovoru z ame-

riško vlado pri obveščevalni službi, statistikah in podobno.

Okrog 5000 ameriških civilnih strokovnjakov so bivši uslužbenci v ameriškem obrambnem ministrstvu, ki jih je poslalo v Vietnam po predhodnem dogovoru z južnovietnamsko vlado. Ok. 1200 oseb je nadalje zaposlenih pri vojaškem atašeju na ameriškem veleposlaništvu v Saigonu, ok. 1000 pa pri ameriški Agenciji za mednarodni razvoj.

Edino ameriško vojaško osebje, ki je ostalo v Južnem Vietnamu, je 160 članov varnostne straže in 50 vojaških svetovalec na ameriškem veleposlaništvu ter 14 častnikov, ki so nastavljeni za preiskave o ameriških vojaki, ki so izginili v minuli vojni v Vietnamu.

Čile v kleščah marksističnih gospodarjev

UVOZ ŽIVIL

Gospodarske razmere v Čilu še vedno drsijo navzdol ter se Allendejevi marksistični vladi ne posreči zadržati vedno hitrejših inflacij. Da bi zatrla vedno večje zahteve po novem zvišanju dohodkov, je Allendejeva vlada predložila kongresu v odobritev predlog o novem zvišanju plač za 45 odstotkov. Zadržala tako dekretirana povišanja plač v Čilu je bila lanskega oktobra, ko so zvišali plače za 99,8 odstotkov. Allende z vsvo svojo marksistično ideologijo ne zna in ne more urediti čilske ekonomije.

Iz velike stiske so mislili čilski socialisti in komunisti da bodo rešili Allendeja, če ukažejo svojim ministrom v njegovi vladi, da v celoti odstopijo in dajo Allendeju možnost, da sestavi novo vlado, ki naj bi tudi na nek način na novo začela z urejanjem razmer v državi. Toda Allende je spet imenoval v svojo vlado ljudi iz vrst socialistov in komunistov — iz tega začaranega kroga pač ne more — ter je bila edina ideja, ki je novi vladi prišla v glavo ta, da je napovedal Čilencem hud post na vseh področjih ekonomije. Upeljali so totalno kontrolo nad prodajo živil ter drugih življenjskih potrebščin, kakor da bi bil Čile v vojni.

Poljedeljska proizvodnja v Čilu je namreč lansko leto padla za več kot 12 odstotkov, za letos pa bo ta padec še nadaljnjih 10 do 15 odstotkov. Umetno nizke cene, ki jih Allendejeva vlada določa poljedeljski proizvodom, so razlog, da čilski kmetje sejejo samo toliko, kolikor potrebujejo zase. Tudi tkim, agrarna reforma Čilu ne pomaga.

V letošnjem letu bo moral Čile uvoziti živil za ok. 600 milijonov dolarjev, se pravi za nad 150 milijonov dolarjev več, kakor lansko leto. Državne blagajne pa z dolarji niso napolnjene. Allende je, da bi državne blagajne polnil z dolarji, iznašel način, ki ga nekateri opazovalci enostavno imenujejo krajo. Dolarji, ki prihajajo v državo, so zamenjani v razmerju 70 eskudov za en do-

lar. Dolar, ki ga kupi čilski turist, ki hoče potovati v tujino, pa stane 305 eskudov. In še: vsem tujim podjetjem v Čilu, ki dobivajo za plačevanje svojih stroškov dolarje od zunaj, zamenjujejo te dolarje v čilskih bankah po 30 eskudov za en dolar. Plačevanje računov v Čilu, ki so izstavljeni v čilskih eskudih, pa morajo ta podjetja izvršiti v dolarjih, ki jih banke zaračunajo po 25 eskudov za en dolar.

Allende je znan tudi po tem, da se v svojem sovrastvu do zasebne lastnine povezuje s tujci proti lastnim državljanom. Ker nad čilsko ladijsko družbo Cia. Sudamericana de Vapores ni mogel dobiti totalne kontrole (država je mogla pokupiti le 46 odstotkov delnic te družbe), čilski bakreni rudniki ne smejo več izvažati bakra z ladjami te družbe, da bi jo tako uničil. Šel je še dalje ter je podpisal prevozno pogodbo z neko baltsko (beri: sovjetsko) ladijsko družbo, ki bo namesto čilske vozila čilski baker v inozemstvo.

Preganjanje Cerkev v Albaniji

Iz Albanije so v svobodni svet prišla poročila, da je tamkajšnja komunistična policija ustrelila nekega katoliškega duhovnika, ker je skrivoma krstil nekega otroka. Istočasno prihajajo poročila o silovitem preganjanju sleherne vere v Albaniji, kjer je komunistična vlada javno izjavila, da je „Albanija prva ateistična država na svetu“.

V zvezi s temi poročili je vaticanški radio minulo soboto poročal, da „samo komaj zaznavni znaki“ dajejo slutiti, da še obstaja katoliška Cerkev v Albaniji. Istočasno je govornik svetne protestira proti nasilju v Albaniji.

„Totalno uničenje hierarhije, totalen zator vseh verskih in kulturnih ustanov, zadušitev sleherne oblike krščanskega življenja so bili postopni ukrepi načrta, ki je šel za totalnim uni-

trmasti Gorenjec, Ti mehak Štajerc, kjer je srce grozd in grozd srce. Jaz in vsi ti z mano mislijo na težke ure in težka leta, ki si jih Ti in žena s Tabo, preživel v letih nemške zasedbe. Mislimo na čas, ko si kot Zmagoslav s svojimi vojniki naredil vse, kar je bilo v Tvoji moči, mislimo na leta taborišč, ki smo jih na različnih krajih sami poskušali. In ta leta v Ameriki, ne slave ne denarja si nisi nabral, naredil pa si ob družinskih skrbeh in v borbi za kosce kruha več kakor marsikdo ob manjših skrbeh in ob boljšem kruhu. Kot tajnik Narodnega odbora, kot tajnik Zveze protikomunističnih borec, kot pevec, kot član še te in one organizacije. Marsikako bridkost je bilo treba pojesti, nekateri sva skupaj, toda kot človek si vedel, da so tudi drugi samo ljudje, ki delajo napake in včasih tudi sanjajo.

Za šestdesetletnico Ti želim v svojem imenu in v imenu vseh tukaj obilo zdravja in obilo trdne volje. Še bolj Ti pa želim, kar je bolj stvarno: da bi Ti Bog dal ob vseh skrbeh in težavah, ki se jim ljudje pač ne moremo ogniti, vedno dovolj moči, da bi težave n. skrbi mogel nositi in jih zmagovati.

Bog s Teboj, Jože, in s štajersko zemljo, na kateri si zrastel!“

Pridružujemo se Mauerjevem željam tudi v Argentini, uredništvo Svobodne Slovenije pa Jožetu Melaherju še posebej čestita in mu želi še mnogo uspehov pri njegovem narodnem delu.

Mednarodni teden

Dobiček Skupnega evropskega trga je v letu 1972 znašal 6000 milijonov dolarjev. Izvoz Skupnega evropskega trga v zunanji svet je znašal 68.000 milijonov dolarjev, uvoz pa 62.000 milijonov dolarjev. Največji izvoz je Skupni evropski trg imel v ZDA in evropske nečlanice, največji uvoz pa je imel iz Latinske Amerike, Afrike in Azije.

Edvard Frei, čilski vodja krščansko-demokratske opozicije, je izjavil, da „se v Čilu bližamo marksističnemu totalitarizmu“. Frei meni, da politični pluralizem v Čilu ne bo več dolgo obstal, toda „opozicija se bo borila naprej. Če bomo spet dobili oblast, bodo minula leta, morda desetletja, predno bo Čile izšel iz brezna, v katerega sta ga potisnila demagogija in fanatizem,“ je pribil Frei.

44 britanskih konservativnih in laburističnih poslancev je podpisalo spomenico, v kateri predlagajo jugoslovanskega komunističnega diktatorja Tita za Nobelovo mirovno nagrado. Navaajo Titov „doprinos k svetovnemu miru in mednarodnemu sporazumevanju“ ter njegovo „delo za razvijajočo se narode“. Pobudo za spomenico je dal škotski konservativni poslanec Fitzroy McLean, bivši medvojni britanski zvezni častnik pri Titu.

Vatikansko glasilo Osservatore Romano je posvetilo Camporovemu obisku pri papežu samo dve vrstici.

Ameriške gospodnje so se organizirale in napovedale, da ne bodo kupovale mesa, dokler ne bo cenejše. Več ameriških klavnic je moralo zaradi nastopa ameriških gospodinj že ustaviti delo, vlada pa je bila prisiljena maksimirati cene mesu.

V Izraelu so aretirali in zaprli dva juda, ki sta bila v vohunski službi za Arabce. V vsem Izraelu so bili nad novico zaprepani. Obtožena sta izjavila, da sta ju pri delu proti Izraelu vodile revolucionarne ideje.“

Preganjanje Cerkev v Albaniji

čenjem katoliške Cerkev v Albaniji,“ je izjavil vaticanski radio.

„Nihče ni doslej protestiral, tudi ne tiste organizacije in gibanja, ki so tako glasne, kadar protestirajo proti nasilju in omejevanju svobode v drugih državah,“ je pravilno očital govornik na radiu.

Radio je nadalje poročal, da je skadarska katedrala spremenjena v športno palačo, krstilnica je sedaj skladišče za avtomobilske gume, neka druga cerkev pa je spremenjena v glavni stan politične policije.

Papež Pavel VI. je v svojem nedeljskem nagovoru na vernike ponovil obsodbo preganjanja Cerkev v Albaniji, „ki ji je danes vsiljen ne samo mir tihega trpljenja, temveč, lahko rečemo, mir groba,“ je obtožil Pavel VI.

Brali smo

Stabilnost je le na transparentih

Süddeutsche Zeitung je v svoji izdaji z dne 30. januarja objavil sledeč članek o gospodarskem položaju v Jugoslaviji,

V mestni podobi Beograda se je te dni spet pojavilo običajno sredstvo politične agitacije: propagandni transparenti. „Varčevanje, vzajemnost, stabilnost,“ se blešči na rdeč-belih napisih. Cele stene za lepake in oglašne deske so popolnoma preplepljene z geslom, ki ga tudi radio ponavlja: „Mi danes za Beograd, jutri Beograd za nas.“

Visoka plima ukrepov glede varčevanja, porasta cen, davkov in sanacij, ki jim je vlada pustila preplaviti deželo, da bi zakrpal razpokani socialistični tržno-gospodarski sistem, spravlja v naraščajoči meri v nevoljo celo tiste, ki sicer pritrilno ocenjujejo Titov poziv, da bo treba „pas v bodočnosti malo bolj zategniti“. To je bilo najbolj očito te dni v Beogradu, ki je svojim občanom naložil doslej najtežje breme.

Ko so sredi zadnjega tedna čez noč poskočile cene mesa za 27 do 50%, je grozilo, da bo sod nevarno narasle nevolje prekipel ravno tam, kjer misli Zveza komunistov, da ima svoje najmočnejše branike: v velikih industrijskih podjetjih. S protestnimi sklepi in kratkimi svarilnimi stavkami naj bi — tako je bilo čuti od osuplih funkcionarjev — odločno demonstrirali proti premočnemu pritvju vijaka bremen.

„Kdor se čuti prežetega s spoštovanjem do samega sebe, si bo rajši izbral kratko življenje, zvrhano plemenitega ugodja kot pa dolgo življenje polno lenobne negibnosti in rajši bo živel eno leto za vzvišen cilj kot pa dolga leta za prazen nič; rajši bo izvršil eno samo veliko in pomembno dejanje kot pa celo vrsto nesmiselnih malenkosti.“

Platon, Symposium 209 C

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Počasi, skoraj neopazno, se neperonistična javnost sprizajnjuje za dejstvom, da bo po 25. maju v Argentini zavladal peronistični režim. In to dejstvo jemlje na znanje z manjšimi skrbmi, kakor pa bi bilo v prvih trenutkih pričakovati. Pozitivno zadržanje opozicionalnih strank je k temu precej pripomoglo. Zlasti pa so izvoljeni kandidati sami tudi pospešili to, ko so, vsaj doslej, nastopali zelo umirjeno.

Eden izmed dogodkov, ki je k „pomirjenju“ precej pripomogel, je bilo potovanje novoizvoljenega predsednika (volilno sodišče je izvolitev že potrdilo in Junta je je sprejela), ki se je več dni mudil v Evropi. Izstopila je iz tega potovanja zlasti posebna avdiencia pri papežu Pavlu VI, ki je sicer imela privatni značaj (navzoča je bila vsa Camporova družina), vendar je v raznih krogih pozitivno odjeknila in osebnost novega predsednika naredila bolj privlačno.

Vendar v tem ozračju pomirjenja plava neka nesigurnost. In ta je sestava bodoče vlade, ki bo za dobo štirih let vodila državo s skoraj neomejeno močjo. V kongresu bodo peronisti imeli večino v obeh zbornicah, vendar ne bodo dosegli dve tretjinski večine. Kar pa se tiče bodoče vlade, se pojavljajo imena in verzije, ki vzbujajo nemir. Peronistom bo težko zrediti vse notranje težnje, zlasti ker se v justicialistični fronti soudeleženi tako različni tokovi, kot so konservativci, demokrati, desarrollisti in vsi razni peronistični odtenki.

Na podlagi teh dejstev bo seveda težko pripraviti bodočo politiko najsi bodi na gospodarskem, socialnem, zdravstvenem itd. polju. Notranji prepri bi

lahko pripeljali do odcepitve. Že itak nekateri izvoljeni poslanci iz desarrollistične skupine zahtevajo, da bi vsi predstavniki te stranke v kongresu nastopali kot samostojna skupina in ne v sklopu peronističnega bloka.

Druga težava, na katero bo bodoča vlada tudi gotovo naletela, je problem gverile. Peronove izjave, češ da po peronistični zmagi gverila ne bo imela smisla obstoja, torej, da je ne bo, so preveč optimistične. Prav te dni so atentati na ameriške objekte in ugrabitev admirala Alemama ponovno potrdili, da tudi peronistična zmaga ne bo odpravila gverile.

Pač pa je nezadovoljstvo precej razširjeno med ljudmi, in sicer zaradi podražitev. Kljub temu, da so jih vsi pričakovali, je vendar zvišanje v transportu, nafti, plinu itd. v višini 25—30% hud udarec za razmajane družinske proračune. Prav na tem področju bo morala bodoča vlada najprej poprijeti, če si hoče ohraniti simpatijo volilcev.

Novo izžemanje ljudi

(Iz pisma iz domovine)

„Sedaj je izšel nov predpis, dr stavnega zemljišča ni mogoče prodajati neposredno kupcu. Treba ga je po prav nizki ceni prodati občini in nato ga kupec lahko za visoko ceno kupi od občine. Zasluzek gre na ta način v žep občine, da lahko podpira režimske organizacije in ljudi. To je zopet nek nov način razlastitve tiste malenkosti zasebne lastnine, ki je še ostala v zasebni lasti po prvih komunističnih zakonih.“

Retroceso de la producción en Chile

Acaba de efectuarse en Chile un estudio sobre la situación económica del país en 1972, llevado a cabo por el Taller de Coyuntura del Departamento de Economía de la Sede Occidental de la Universidad de Chile.

Ese estudio proporciona impresionantes estadísticas sobre el constante retroceso de la economía chilena. Con respecto a 1971, que fue ya un año de gestión de la Unidad Popular, puede verse el estancamiento o el retroceso de la explotación minera: —0,51% para el cobre; —5,57% para el salitre; —9,60% para el carbón; —23,5% para el hierro.

También se comprueba esa degradación en la producción de trigo (—12,6%), hortalizas y frutas (—16,7%), de remolacha, maravilla y raps (—8%), de bovinos, ovinos y porcinos (—6,4%), de lanas (—19,2%), etc.

Pero más extravagante aún resulta la caída de los productos del mar, puesto que el gobierno no puede alegar el caos agrícola provocado por una reforma agraria apresurada y burocrática, así como las exacciones del MIR. En efecto, de 1971 a 1972, la caída fue del 23,5% por lo que concierne a los mariscos y del 56,6% respecto al pescado.

ljenjem začenja postajati vedno bolj neprikrito in glasno, in to ne le v Srbiji.

Preveč stvari je zadnje tedne navadno na gospodarske sposobnosti jugoslovanskega navadnega občana. Delno zamrznjenje plač zaposlenih v državnih službah, trgovini, bankah in družbenih oblikih; za 10% znižane plače v vseh plačilno nezmožnih podjetjih; splošna, plači odgovarjajoča prisilna posojila za ustalitev gospodarstva; vse to je pripeljalo do tega, da razpolaga ob začetku novega leta približno polovica 4,2 milijonov zaposlenih z manjšimi dohodki kot januarja 1972. Cene so pa v preteklem letu porastle za 17%.

V Beogradu so januarja dvignili tarife javnemu prometu za 27%, cene vode pa za 12,5%, vse to pri povprečnih dohodkih 300 mark. Naslednje podražitve so že bolj ali manj napovedane: zvišanje najemnin v aprilu verjetno za 20%, za prav toliko podražitev poletov znotraj države, proizvajalci energije se ne bodo zadovoljili z majhnimi doplačili za tok, premog in olje.

Zavarovalnica „Beograd“ je dvignila navadno zavarovalnino za avto za 45%, polno pa za 66,5%. Lani so se dvignile cene bencina za 25%. Sedaj je proglašila zvezna vlada v soglasju z republikami avto za „razkošje“. Pri nakupu avta je treba plačati poleg prometnega davka še stabilizacijski davek in davek na razkošje od 7 do 9%.

Süddeutsche Zeitung, 30. jan. 1973.

JOZE MELAHER — 60 LETNIK

(Nad. s 1. str.)

„Dragi Jože, žena in otroci ter vsi drugi navzoči!

Za tole malo slavje nisem jaz kriv, čeprav v temle momentu iščeš krivca. Vesel pa sem, da se je nekdo spomnil nanj in da ti morem z drugimi vred voščiti k prvemu desetletju življenja, ki ga prične človek živeti, ko prekorači ekvator petdesetih let.

Vsi smo ljudje in vedno mi težko dene, če ob obletnicah govorimo o slavljenec tako, kakor da ne hodi po tem svetu. Brez napak, ves svet in dober se pomika skoz gnečo v tem življenju. Saj ni tako. Vedno želim, da obhajamo obletnico ljudi tako, da vidimo, da so ljudje. Da se mučijo po svoje, da poskušajo biti dobri, plemeniti, da pa ostanejo ljudje, ki pri najboljši volji kdaj omahnejo mimo, ki se jim pri poskušanju to in ono sfizlja, toda ohranijo voljo, da poskušajo znova, delajo znova, se uče iz napak in z leti ustvarijo, kar je srce morda želelo ustvariti v enem letu.

Taki smo ljudje in vedno mi dobro dene, če postaje na njih življenjski poti moremo obhajati tako, da vse diha človeško toplino, človeško čustvanje, človeško napake in človeško voljo.

Kajne, Jože, že zavoljo teh besedi si mi malo odpustil, da Ti govorim. Z dveh bregov slovenske zemlje sva. Jaz

Novice iz Slovenije

LJUBLJANA — Komisija za verska vprašanja je pri obravnavi v zvezi z zakonom o pravnem položaju verskih skupnosti obravnavala tudi delovanje slovenske katoliške cerkve med izseljenci in zdomci, kjer da „še vedno prihaja do posameznih primerov izkoriščanja vere v politične namene“. Nekateri člani komisije pa so sprožili vprašanje vsebine nekaterih člankov v „Družini“ ter v „Ognjišču“.

PTUJ — Pri urejanju podvoza ceste Ptuj—Pragersko so delavci našli pri Hajdini izredno dobro ohranjen sarkofag iz tretjega stoletja. Sarkofag je sestavljen iz več plošč pohorskega marmorja vezanih z malto in železnimi spornami. Ko so sarkofag odprli, so našli skeleta odraslega človeka in otroka ter vrsto raznih predmetov: prstane iz poldragih kamnov in jantarja, toaletno stekleničko, igralne kocke z enako razporeditvijo pik kot jih imajo današnje, dva koščena glavnik ter sedem koščeni povoščenih pisalnih tablic, a se pisava ni ohranila.

RAVNE — V ravenski kinodvorani so 8. marca predvajali premiero slovenskega filma „Ljubezen na odru“, ki mu je po noveli Prežihovega Voranca napisal scenarij in ga režiral Vojko Duletič. Kritiki pa pravijo, da „film, ki je strokovno neoporečen, ne navdušuje“. Duletič, ki je posnel nekaj kratkih filmov, natančno naslonjenih na izvirnike („Na petelina“ po Finžgarju, „Gospod stotnik“ po Cankarju ter celovečerni film „Na klancu“, prav tako po Cankarju), menda ni zadel Prežihovega tona.

LJUBLJANA — Geodetska uprava Slovenije bo izdala nov zemljevid Slovenije v merilu 1:25.000, izdelal ga bo Vojno-geografski inštitut. V Sloveniji je izredno pereč problem zamelelost pa tudi pomanjkanje takih zastreljivih kart.

RAVNE — V likovnem salonu študijske knjižnice na Ravnah so 25. februarja odprli razstavo akademskega kiparja Stojana Batiča iz Ljubljane. Batič je razstavil 31 del iz obdobja 1959—1972.

PIRAN — Z oceanografsko ladjo vojne mornarice je 7. marca odplulo iz Pirana 11 znanstvenikov na tritedensko križarenje po Jadranu. Pri odpravi so deluje tudi ribiško-raziskovalna ladja Knežak izolske tovarne Delamaris. Ekspedicija bo skušala dobiti vzorce morskih organizmov iz največjih globlin Jadranskega morja.

KOPER — V počastitev 10-letnice obstoja Društva prijateljev glasbe je znani Trio Lorenz v dvorani glasbene šole v Kopru 15. marca izvajal Dvorakovo trio „Dumky“ in Smetanov trio v g-molu.

GORNJA RADGONA — V Črešnjevcih so 24. februarja proslavili stoletno obletnico smrti rojaka Petra Dajnka, ki je imel v začetku in sredi preteklega

stoletja pomembno narodno buditeljsko vlogo s svojimi literarnimi in drugimi deli. Znan je njegov poskus uvedbe nove pisave, ki je dobila po njem ime. Odkrili so ob tej priliki spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši in pripravili muzejško zbirko njegovih del.

MARIBOR — Mariborski balet je v režiji in koreografiji Ika Otrina pripravil predstavo „Baletni čevljički pripovedujejo“. Je to nekakšen pregled baleta skozi zgodovino od renesanse do danes. Premiera te baletne predstave je bila 28. februarja.

MARIBOR — V Umetnostni galeriji so pripravili razstavo z naslovom „Ljudska motivika v delih novejših slovenskih umetnikov“. Kustos Branko Rudolf je zbral 38 del s posredno ali neposredno ljudsko motiviko, katerih avtorji so M. Gaspari, G. Birola, H. Smrekar, B. Jakac, A. Trstenjak, M. Maleš, T. Kralj, R. Debenjak, L. Spacal, P. Mihelič, J. Šibila, J. Vidic in B. Golija.

CELJE — Na šestem abonmajskem koncertu ja 13. marca nastopil 22-članski godalni orkester pod taktirko Valterja Hareja. Orkester je zaigral Haendlovo Suito in B-duru, Mozartovo Malo nočno glasbo, Jenkovo-Škerjančovo Srbinjo, Ditterdorferjev Koncert za klavir in orkester ter Schubertovo Simfonijo.

Umri so od 5. do 12. marca

LJUBLJANA — Katarina Durjava, Ana Koblar r. Treven, Ivan Jelenič, Stefanija Veber r. Trampus, Fane Šulc (86), Janez Šeme, up. borec za sev. majo, Gizela Novak r. Jurše, Jožefa Rozman r. Perme, Anica Kovac r. Kopač, Janez Andolšek, manipulant, Ivan Zajc, up. Zofka Jordan r. Plevnik, Ivo Pregelj, Alojz Klančnik, Danilo Hrovat, up., Marjan Štampar, dipl. pravnik, Anton Tement (79), Vilikald Peterlin, krojač v p., Lina Ravter, u.; Tušl Reiner-Assejev.

RAZNI KRAJI — Jože Hribar (65), Veliki Kal; Marija Rožič (Pavova mama), Boh. Bistrica; Stane Blaznik, Sevnica; Vid Gradišar, up., Ig pri Ljubljani; Franc Kalan, Poljšica; Alojzija Zibert, Pesje pri Velenju; Nežka Pegan (90), vdova, Dravljje; Jakob Bogataj, Gabrška gora; Amalija Skok, up., Celje; Rudolf Krušec, up., Stepanja vas; Maks Presiček, šofer, Dobrna; Franc Sršen, miz. m., Selo; Jože Galič, Šujica; Anica Lebič r. Kompelj, Celje; Janez Nučič, Golo pri Igu; Alojz Hudi, Hrastnik; Franc Rozman, up., Tržič; Gabriel Zagar, rudar v p., Zaga; Ivana Šumrada (88), Podgora pri Ložu; Anton Geršak, Rogaska Slatina; Ema Kosovel, Dravljje; Ana Jenko (73), Domžale; Ivica Pretnar, Sp. Gorje; Jakob Golob, up., Kamnik; Frančiška Južnik, up., Smarje-Sap; Marija Avguštin, šivilja, Zapog; Marija Kete, up., Ajdovščina; Ljudmila Wendling r. Drukar (84), Kranj; Jožef Bark, Celje; Ana Udovič r. Ojstruh, Rače pri Zid. mostu; Frančiška Čeligo, Gradec pri Pivki; Miro Šmerdu, geod. dir. OZD, Maribor; Anton Pazdirec, str. inž., Vojna vas pri Črnomlju; Zora Salobir r. Čujež, Celje; Adolf Volasko, župnik na Polzeli; Terezija Pregelj, Renča; Leopoldina Klemenc, Črnomelj; Jakob Učakar, up., Hudo; Terezija Lazar r. Pesjak, Kropa; Mihael Učakar, up., Saveno; Jože Šinkovec, pos. Idrija; Franc Trdina, Sp. Bitnje; Ivan Mlakar, up., Lavrica; Anton Gogala, žal. up., Bled; Jože Kotnik, Prevalje.

Devet let brazilskega razmaha

BREZ DEMOKRACIJE

Minulo soboto so v Brazilu praznovali 9. obletnico, odkar je na oblasti sedanja vojaška diktatura pod poveljstvom grala. Garastazuja Medici.

31. marca 1964 je brazilska vojska strmoglavila levičarskega predsednika Goularta, ki je predsedoval državi, katero so pretresale dolge stavke, družbeni neredi in huda inflacija. Vojska je vzela revolucijo resno in začela izpeljevati načrt za obnovo države.

Danes je Brazil v polnem industrijskem in trgovskem razmahu, tuj kapital, zlasti ameriški in japonski, investira velike količine denarja v vedno nova podjetja in naraščanje bruto narodnega dohodka v zadnjih letih znaša povprečno deset odstotkov. Inflacija je lansko leto znašala samo 15 odstotkov, kar je malo za latinskoameriške razmere.

Komunistična gverilska dejavnost je skoro povsem ustavljena, velika čez-amaconska cesta je v polni gradnji, Brazil in Paragvaj pa bosta v kratkem začela graditi skupno električno centralo na Paraná, ki bo največja na svetu.

Toda kljub velikemu industrijskemu in gospodarskemu razvoju vojaška vlada ohranja cenzuro tiska, ostaja dostop

do dobrin omejen še na razmeroma majhen del prebivalstva in opozicija skoro nima političnih pravic. Braziliji tudi obrobne špansko govoreče države očitajo „imperialistične težnje“, kar seveda zunanjemu svetu zveni smešno.

Medicij bo vladal do leta 1974, toda o njegovem nasledniku ni dovoljeno ugihati. Vojska namerava naslednjega predsednika izbrati izmed generalov s štirimi zvezdami.

V Brazilu je tudi prepovedano objavljati neuradne gospodarske statistike. Kongres je praktično brez moči, stavke so prepovedane, delavske organizacije so pod vladno kontrolo, zmerne agrarna reforma pa počasi napreduje. Po dekretu iz leta 1968, naperjenem proti komunističnim teroristom, ima vojaška vlada pravico na voljo zapirati sleherno osebo, osumljeno zarotniškega delovanja proti obstoječim razmeram.

Zunanji svet z zanimanjem opazuje razvoj v Braziliji in ugotavlja, da velja za Brazilijo isto kar za ostale latinsko-ameriške države: nesposobnost civilnih politikov je pripeljala vojske na oblast. Brazilske vojske se je doslej posrečilo svoj načrt izpeljati, ker je tudi revolucija, ki jo je leta 1964 izvršila, vzela resno.

SLOVENC I V ARGENTINI

Osebnosti

Poroka. V petek, 30. marca sta se v cerkvi sv. Marjete Alacoque na Pico, Capital, poročila gđc Jelka Mramor iz Munro in Franc Stanič iz Slovenske vasi. Priči sta bili gđc. Mimi Mramor in Stane Kunc. Poročni obred s sv. mašo je opravil delegat msgr. Anton Orehar. Novoporočencema naše iskrene čestitke.

FRANC PRISTAVEC — umrl

Slov. skupnost v Argentini je dne 30. marca t.l. nenadoma zapustil gospod Franc Pristavec. Blagi pokojnik se je rodil v Iški vasi pri Ljubljani dne 5. junija 1898 v družini Ivana in Elizabete roj. Škraba. Osnovno in trgovsko šolo je končal v domači vasi in potem v Ljubljani. Po končani šoli je bil leta 1916 mobiliziran in je bil na italijanski fronti.

Ob koncu prve svetovne vojne se je prijavil kot dobrovoljec in se je boril pod poveljstvom generala Maistra za svobodo Koroške in da bi čim večji njen del pripadel Jugoslaviji. Zato je bil tudi odlikovan z zlato medaljo za hrabrost. Na teh vojaških pohodih je tudi spoznal v Polzeli na štajerskem svojo življenjsko družico, gospo Štefanijo rojeno Mežnar, s katero se je poročil 15. avgusta 1920 in ustanovil svoj dom v Ljubljani. V zakonu se jima je rodil sin edinec Zoran dne 7. februarja 1922.

V Ljubljani je odprl realitetno pisarno, ki jo je uspešno vodil in marsikateremu Slovincu dobro svetoval, da je ohranil ali vsaj ugodno prodal zadolženo nepremičnino.

Bil je zaveden narodnjak in odločen protikomunist. Zveze, ki si jih je pridobil v svojem dolgoletnem trgovskem poslovanju, je med zadnje vojno izkoristil za posredovanja v pomoč internirancem, vojnim ujetnikom in pripornikom, ki so jih zasedbene oblasti po lažnih prijavah komunistov krivično zaprle in internirale.

Po končani vojni se je z družino umaknil najprej v Trst, potem pa leta 1948 v Argentino, kjer se je naselil v Rosario. Čeprav ni bil vajen fizičnega dela, je takoj prijel za kladivo in žago in odšel delati na stavbe. Ko je sin Zoran odprl konzultorij za bolezninog, je opustil delo na stavbah in mu pomagal v administraciji do zadnjega dne. Ta dan zjutraj je, kot po navadi odšel k sv. maši v bližnje cerkev, potem pa na trg. Ko se je vrnil, je potožil soprogi, da je malo truden in se je vlekel. Poklicali so zdravnika, toda ko je ta prišel, je samo lahko ugotovil, da se je naš dobri Franc preselil v večnost.

Njegov dom je bil vedno odprt vsem dobro mislečim Slovincem, ki so živeli v ali bili na poti skozi Rosario. Tako je bil pri njemu na obisku tudi pokojni škof dr. Gregorij Rožman.

Naj mu bo vsemogočni in usmiljeni Bog pravičen plačnik in naj mu bo lahka zemlja v novi domovini.

E. Cof

26. redni občni zbor "Zedinjene Slovenije"

V nedeljo, 25. marca je imelo naše osrednje društvo „Zedinjena Slovenija“ svoj redni občni zbor, ki se ga je udeležilo veliko število članstva. Upravni svet društva je podal poročilo o delovanju društva v letu 1972.

Poročilo predsednika Boža Stariha

Poročila, ki jih boste slišali naj bodo nekaj kronološki pregled udeleževanja, uspehov pa tudi pomanjkljivosti.

Društvene prireditve: Slovenski dan 9. aprila na Pristavi v Castelarju je privabil nad 1500 članov in prijateljev društva. Vršil se je pod geslom „Slovenec sem, Slovenec čem ostati.“ Slavnostni govornik je bil Karel Mauser, ki je prihital iz ZDA. Govor pisatelja je podal tole osrednje misel: „Iz istega kraja so pognale naše korenine, veje iste ga debela smo, isti sok se pretaka po naših žilah.“ Razen tega je imel Karel Mauser v času svojega obiska nad 30 mladinskih sestankov, ki se jih je udeležilo nad 700 fantov in deklet. Za delo, ki ga je pisatelj opravil ob dveh obiskih v Argentini, ga je upravni svet na seji 21. aprila imenoval za častnega člana društva, kar občni zbor vzame na znanje z odobravanjem.

Spominski dan: Že v nedeljo, 28. maja je društvo, ob navzočnosti velikega števila članov, položilo venec pred spomenik grala. San Martina. Predsednik društva je imel govor v kasteljanščini in dogodek so objavili glavni dnevniki, kot La Prensa, La Nación in drugi. 6. junija pa se je proslava vršila v Slov. hiši pred spomenikom padlih z govorom Janeza Zorca. Sledila je proslava v dvorani s sv. mašo in potem z audiovizualom. Sodelovali so Slov. pevski zbor „Gallus“ in pevski zbor iz San Martina.

25-letnica društva: Je po datumu sicer 28. januarja 1973 a smo jo slovesno

SAN JUSTO

Eno izmed zelo važnih meril za bodoče ohranjanje slovenstva v tujini so prav gotovo udeležbe članov na občnih zbiorih krajevnih slovenskih domov, kakor tudi pomembnih slovenskih organizacij.

V nedeljo, 25. marca, na 16. rednem občnem zboru Našega doma smo z radostjo ugotovili, da udeležba ni upadla, pač pa se je celo nalahno dvignila, iz česar bi se dalo z gotovostjo soditi v bodočnosti krepko delovanje in dobra mera idealizma.

Po poročilih odbornikov, ki so bila bogata po navajanju izvršenih del v pretekli poslovni dobi, je bila soglasno odobrena letna bilanca. V nadaljnjem se je razvila živahna debata o nujni še večji skrbi za mladino ter o nekaterih manjših gradbenih delih, ki so še potrebna za dokončno ureditev stavbe Našega doma. Sklepi s te debat, so bili apel novemu odboru.

Dosedanjemu odboru je bila nato izglasovana razrešnica s pohvalo.

Na volitvah, ki so bile in morajo biti po pravilniku tajne, je bil izvoljen novi odbor, ki se je na prvi seji konstituiral takole: predsednik Stanko Mustar, podpredsednik Vencelj Ferjančič, tajnik Marijan Bogataj, namestnik Marijan Filipič, blagajnik M. Radoš, namestnik Tomaž Maček, gospodar Ivan Zupanc. Namestniki odbornikov: Franc Zupanc, ga. Ljuba Lipušček, Pavle Malovrh, Janez Janežič, Jure Mustar.

Nadzorni odbor: Matko Intihar ter Ludvik Hren.

Novi odbor je izdelal koledar glavnih prireditev v tekčnem letu, ki bodo v Našem domu:

5. maja: članska večerja; 24. junija: lovska veselica; 7. ali 8. julija: družabna prireditev; 29. julija: šolska tombola; 18. avgusta: mladinska prireditev; 26. avgusta: otvoritev gostilne; 2. septembra: mladinska prireditev; 22. septembra: spomladanska prireditev; 14. oktobra: obletnica Našega doma; 18. novembra: tombola Našega doma.

SAN MARTIN

V znamenju 25-letnic

Večina slovenskih političnih emigrantov praznuje letos 25-letnico prihoda v Argentino. Pa tudi mnoge naše ustanove slavijo letos svojo 25-letnico. Tako bomo v San Martinu na dan obletnice blagoslovitve Slovenskega doma — dne 6. maja — praznovali 25-letnico prihoda in naselitve v San Martinu. V mesecu avgustu pa se bomo spominjali prve slovenske maše v San Martinu, ki jo je daroval svetnik Karel Škulj dne 15. avgusta 1948. Prav kmalu nato je bil ustanovljen slovenski pevski zbor, ki je pod vodstvom g. Borisa Pavšerja prepeval pri slovenskih mašah. Še istega leta (v septembru 1948) je svetnik Škulj, (katerega 15-letnice smrti se bomo letos spominjali) ustanovil slovensko šolo, na kateri je poleg njega poučevala gđc. Miklavčič. Slovinci doma v San Martinu namerava proslaviti vse te petindvajsetletnice.

Stiki z argentinsko javnostjo: Navezali smo stike z Ministrstvom za socialno pomoč, da bi bili deležni podpor tisti rojaki, ki nimajo pravice do pokojnine. Pozvan na Notranje ministrstvo sem poročal o delu Zedinjene Slovenije. Kot predstavnik društva sem se udeležil odkritja spominske plošče pokojnemu generalu B. Gallo na pokopališču Chacarita. Za vzdrževanje stikov z argentinskimi osebnostmi je bilo poklonjenih 15 izvodov slovenskega Martina Fierra. Dva izvoda, ki nam je poklonilo zavetišče, smo poslali radijskim agencijam.

Stiki z drugimi narodnostnimi skupinami: Društvo je v stiku z vsemi protikomunističnimi narodnostnimi skupinami in jih sodelovalo na skupnih manifestacijah, ki so se vršile koncem avgusta in v začetku septembra. Argentinski časopisi, radio in TV so o manifestaciji obširno poročali. Prav je, da omenim, da je sodeloval pevski zbor „Gallus“, ki je pel pri maši v katedrali in na zaključni akademiji in žel veliko priznanje.

Slovenska radijska ura: Imela je 50 oddaj. Med njimi naj omenim Spominsko junijsko proslavo našim žrtvam; Slomškovo proslavo; Slovenski narodni praznik; Božično oddajo in 25-letnico društva; recitacija v slovensčini Martina Fierra po slovenski šolski mladini.

Knjižne izdaje: Zedinjena Slovenija

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

2. aprila 1953 — št. 14

IZ TEDNA V TEDEN

Anglija: V torek so pokopali umrlo angleško kraljico-mater Mary.

Berlin: V britanski coni so se začeli razgovori med sovjetskim in britanskim poveljnikom Berlina glede zračnih incidentov britanskih letal v zračnih koridorjih iz zahodnih con v Berlin. Do razgovora je prišlo zaradi nedavnih letalskih incidentov v Nemčiji, ko so sovjetski lovci sestrelili eno angleško in eno ameriško letalo. Sovjetski poveljnik Berlina pa na razgovore ni povabil ameriškega poveljnika.

FLRJ: Tito se je v ponedeljek z „Galebom“ vrnil iz Anglije v Jugoslavijo. Izkrcał med je v Splitu, kjer je župan ukazal, da morajo vsi Splitčani priti v pristanišče pozdravit svojega „dragega maršala“. Prvi ukrep, ki ga je izdal Tito po svojem odhodu iz Anglije pa je bil, da je dal po ostriti nadzorstvo nad kardinalom Stepincom.

ZSSR: Malenkova sovjetska vlada je izdala „amnestijo za gotovo vrsto pripornikov“. Amnestija je v prvih urah po objavi povzročila v svobodnem svetu veliko presenečenje, ki je pozneje naglo splahnelo, ko so ugotovili, da je tako ozka, da bo samo peščica pripornikov izpuščena na svobodo.

pripravlja slovensko učno knjigo za osnovno šolo. V okviru društva bo izdan „Vaditeljski priročnik“, ki ga je sestavil prof. Tine Vivot s sodelavci. Društvo je založilo veroučno knjigo za srednjo šolo, ki sta jo sestavila msgr. Anton Orehar in p. Alojzij Kukovica DJ.

Finančno vprašanje: Vsestransko delovanje društva predstavlja velike izdatke in zato je treba iskati vedno novih poti za kritje stroškov. Lansko povišanje članarine je zboljšalo položaj. Dodatno zavarovanje pri Inštitutu IAM se nadaljuje in letos ni bilo nobenega smrtnega slučaja pri tej zavarovalnici. Številni darovi, ki jih dobiva društvo, pomagajo, da kakih večjih finančnih težav dosedaj nismo imeli.

Organizacijsko delo: Seje društva, tako izvršnega odbora kot sestanki referentov se vršijo mesečno. Upravni svet se sestaja vsaka dva meseca in ravno tako Medorganizacijski svet. Številno članov raste.

Tombola za Slovenski dom v Mendozii: Društvo Slovencev v Mendozii je zaprosilo za pomoč pri nakupu hiše za Slovenski dom v Mendozii. V okviru Medorganizacijskega sveta se je organizirala tombola v Slomškovem domu v Ramos Mejia. Vse priprave je vodil Brula Janez. Tombola se je vršila 25. februarja in je dobro uspela.

Akcija za podpise: Medorganizacijski svet je skupno z društvom Zedinjena Slovenija organiziral akcijo za zbiranje podpisov, s katerimi zdomski Slovinci v svobodnem svetu, protestiramo ker je Avstrija obšla mirovno pogodbo iz leta 1955 in s tem nezakonito in občutno zmanjšala pravico do dvojezičnosti na Koroškem. Zbrali smo nad 2000 podpisov in jih izročili Narodnemu odboru za Slovenjo, da jih odpošlje kot protest Združenim narodom.

Končno izreče zahvalo članom, odbornikom, organizacijam, Slovenskim domovom, prijateljem, ki so na kakršenkoli način sodelovali in pomagali pri delu društva. Zahvala vsemu slovenskemu tisku, ki je s pozornostjo spremljal naše delo. Posebna zahvala pa Dušnemu pastirstvu, katehetom, učiteljicam, učiteljem, profesorjem in vsem, ki se trudijo za našo mladino.

Poročilo tajnika Vilka Cudermana

Članstvo dosega številko 1156 in od teh 136 s precejšnjim zaostankom svojih obveznosti. Izvršni odbor je imel 11 sej, upravni svet 5, sestankov z referenti 9. Medorganizacijski svet se je sestel 5 krat; sestanki članov izvršnega odbora so se vršili tedensko.

Poročilo prosvetnega referenta arh. Jureta Vombergarja

Društvo je priredilo 4 prosvetne večere na katerih so predavali g. J. Košiček, M. Loboda, inž. Jure Skvarča in msgr. Franček Šegula. Vsa predavanja so bila zanimiva in udeležba zadovoljiva.

(Nad. na 4. str.)

26. REDNI LETNI OBČNI ZBOR

(Nad. s 3. str.)

va. — Knjižnica ima lepo število obiskovalcev, približno 80 mesečno. Kupljenih je bilo 30 novih knjig. Poleg tega je knjižnica prejela darilo iz zapuščine pokojnega Igorja Domicelja, lepo število slovenskih knjig.

Poročilo blagajnika

Radi zadržanega blagajnika Franca Pergarja je podal poročilo Stane Mehle.

Poročilo madinskega referenta inž. Jerneja Dobovška

Delo je bilo usmerjeno v glavnem k predavanjem, povezavi mladine in njenih organizacij. Referent je imel 6 predavanj v raznih slovenskih domovih in sicer: Mladina v sedanji dobi, Vpliv tehnike na sedanje življenje. Na obletnici Slov. doma Carapachay govor namenjen slovenski mladini. V okviru Medorganizacijskega sveta smo organizirali razgovore s sledečimi temami: Mladinska problematika v kulturno-družabnem, versko-moralnem, pevsko-glasbenem ter športno-družabnem pogledu. Po kratkih referatih so se navzoči zbrali v skupine ter obdelovali omenjene teme. Končno so predložili zaključke, ki obsegajo načrte za prihodnje delovanje. Poročilo mlad. referenta je prečital prof. Tine Vivod in nato poročal o svojem referatu, o delu vadijskih zborov. Kot posebnost je omenil kolonijo odrasčujoče mladine na kinti „Sloga“. Poskus, ki je zadovoljil vse, saj je število udeležencev dosegalo število 50. Kolonija je trajala 5 tednov pod vodstvom članov vadijskega zbora. Program je obsegal plavanje, gimnastiko, petje in zabavne igre. Uspeh in zadovoljstvo udeležencev je bil tolikšen da jo bo treba prihodnje leto zopet organizirati. Zahvala zadrugi „Sloga“, ki je dala prostor brezplačno na razpolago.

Poročilo šolskega referenta Franca Vitriha

Poročilo je bilo zanimivo in obširno, kot delo tega odseka tudi zasluži a ga tu objavljamo le v glavnih obrisih. V Velikem Buenos Airesu deluje 8 šol, ena v Bariločah in ena v Mendoza. Skupno imajo 625 učencev. Otroški vrtec obstaja v Slovenski hiši in Slomškovem domu v Ramos Mejiji. Nad 60 oseb, to je učiteljev, katehetov in pomožnega osebja, ima učiteljski zbor, ki se soboto za soboto žrtvuje za poučevanje mladega slovenskega rodu. Učiteljski zbor ima mesečne seje, kjer se pripravlja program za delo v šolah. Šolskega izleta se je udeležilo nad 500 otrok. Kolonija v kordobskih hribih, enajsta po številu, je nudilo 65 otrokom prijetne počitnice. Ni to navadna kolonija, so počitnice združene z razvedrilom, mravno in versko vzgojo, slovensko petje in razgovori med mladino v slovenskem jeziku. Učiteljski zbor pripravlja novo slovensko šolsko knjigo za 5. in 6. razred osnovnih šol. Obdelana je v obliki potovanja po slovenski zemlji s preglednimi zemljevidi in opisom zanimivosti posameznih krajev in pomembnih in za-

služnih slovenskih mož. Mladina je imela svoje skupne prireditve, tako Alojzijevo, Slomškovo proslavo ter je na teh po končani verski slovesnosti nastopila s primernimi igrami, ki so jih pripravile posamezne šole. Mladina rada nastopa in igra, kar ji mnogo pomaga k poznanju slovenskega jezika. Da bi za to bilo čim več priložnosti, je začela akcija za zbiranje igrice, prizorčkov in priložnostnih recitacij, kar je vsem šolam na razpolago. Z zahvalo vsem, ki so na katerikoli način pomagali izvršiti to delo za našo mladino, konča svoje poročilo.

Novi odbor

Po končanih poročilih se je vršil kratak razgovor in predsednik je dal zoprosena pojasnila.

Sledile so volitve novega odbora in so bili izvoljeni sledeči: predsednik Starriha Božo; prvi podpredsednik Loboda Marjan; drugi podpredsednik Pernišek France; tajnik Cuderman Vilko; blagajnik Pergar Franc.

Odborniki: ga. Batagelj Marjana; Brula Janez; inž. Dobovšek Jernej; ga. Dobovšek Pavlina; Grohar Ignacij; gđ. Hribar Mila; Klemenčič Ivan; Mehle Stane; Magister Milan; Oberžan Stanko; msgr. Orehar Anton; Petriček Boštjan; Selan Valentin; Smersu Rudolf; Stare Miloš; Vitrih Franc; prof. Vivod Tine; arh. Vombergar Jure; Žužek Lojze; Žužek Stane; namestniki: Lobnik Franc; Lužovec Janez; Schiffrer Marjan; Tičar Beno; nadzorni odbor: Cof Emil; Kremžar Marko; Pograjc Marjan; častno razsodišče: Dr. Eilet Leopold; dr. Komar Milan; dr. Voršič Alojzij.

Po športnem svetu

Svetovno prvenstvo v smučskih poletih je bilo letos od 9. do 11. marca v Obersdorfu na Bavarskem v Zahodni Nemčiji. V petek, 9. marca, so v snežnem meteu odprli tekmovalne v uradnih treningom. Vendar se je vreme izboljšalo in so gledalci prišli na svoj račun. Med Slovenci je poletel najdlje Mesec s 125 m, Norčič in Štefančič pa sta mu sledila s 122. Svetovni prvak Švicar Steiner je poletel celo 175 m, a je pri izteku padel. Toda Wospipivo (NDR) je uspelo postaviti nov rekord s 169 m; za 4 m je izboljšal Steinerjev rekord iz Planice (165).

Naslednjega dne so izvedli tekmovalci po tri skoke, od katerih so za očno priznani dva najboljša. Najvišjo oceno je dobil Aschenbach (NDR) za skoka 157 in 152, drugo mesto je pripadlo Stenerju (Švica) za 156 in 163 m, tretje pa Kodejški (ČSSR) za 154. 154. Rekorder Wospipivo je imel manjši sreče in je pristal na 11. mestu 148 p. in 140 m. Slovenec Marijan Mesec je pristal na 14. mestu s 150 in 119 m. Štefančič je bil 26. s 119 in 120, Norčič 36. s 93 in 134 in 46. Prelovšek s 76, 98.

Zadnji dan so pričeli s tekmovaljem, a so ga morali zaradi vremenskih neprilic prekiniti in so obveljali dosežki prvega dne kot končni rezultati. Prvač je postal 21-letni študent Hans Aschenbach, branilec naslova Steiner pa se je moral zadovoljiti z drugim mestom. Toda nekaj poletov so skakalci le izvedli. Steiner je spet poletel najdlje, kar 179, a je pri izteku zopet padel. Marijan Mesec pa je v lepem slogu doskočil na 158 m in s tem postavil nov slovenski in jugoslovanski rekord v smučskih poletih.

SLOVENCİ PO SVETU

SAO PAULO

Prva obletnica slovenske župnije

11. marca so Slovenci v Sao Paulo praznovali prvo obletnico razglasitve slovenske župnije. Z župnikom sta sodelovala župnik Najsv. Zakramenta Alojzij Ilc in kapucin p. Mansuet Božič. Udeležba je bila velika, petje zelo lepo. Po maši je p. Mansuet za slovensčine nevedče vernike govoril v portugalsčini o pomenu župnije na splošno in za priseljenca. Somaševalcem je stregel dr. Enij Alojzij Fonda, profesor latinščine na državni fakulteti v mestu Assis. Čisti priložni župnik podal pregled župnijskega dela v prvem letu obstoja župnije. Po maši so se navzoči v župnišču tudi telesno okrepili, zraven pa spet prepevali, zlasti: „Prav lepa je slovenska fara“.

Tudi cerkev, ki je sedež slovenske župnije, je postala lepša. Dobila je nove klopi. Manjkajo le še zvonovi. Poroke se v njej komaj zvrstijo, ker se poročajo v njej neveste iz vsega mesta.

Na dan sv. Jožefa je dr. Janer p. Mansuet Božič svojim številnim doktoratom in licenciatom dodal še en licenciat. Na teološki fakulteti v Sao Paula je dosegel licenciat v teologiji. Dr. Božič je rektor univerze v mestu Palmas v državi Paraná. Čestitamo.

Od vsepovsod

Saharin je tudi sumljiv. Ameriška uprava za hrano in zdravila je sporočila, da so se pojavili čirni na mehuru laboratorijskih podgan, ki so jih hranili s saharinom. Nadaljevali bodo z raziskavami, predno bodo dali končno sodbo o morebitni škodljivosti tega najstarejšega znanega nadomestka za sladkor. Saharin je edino umetno sladilo, ki se je obdržalo na ameriškem trgu, ko so leta 1969 prepovedali ciklamate,

OBVESTILA

SOBOTA, 7. aprila 1973:

Na Pristavi ob 18 sestanek deklet z razgovorom.
V Slovenskem domu v San Martinu ob 20.30 „taborišni kotel“.

NEDELJA, 8. aprila 1973:

V San Justu takoj po maši predavanje ge. Eckerjeva za žene in dekleta.
Občni zbor Centralnega odbora SDO-SFZ v Slovenski hiši.
Tombola na Pristavi.
V zavodu San Vicente od 8.30 duhovne vaje za fante do 16. leta.

NEDELJA, 15. aprila 1973:

Na Pristavi po slovenski maši roditeljski sestanek šole.
Sv. maša zadušnica za pok. grala. Franca Krennerja bo v soboto, 14. aprila ob 19 v kapeli Slovenske hiše

DRUŠTVENI OGLASNIK

Slovenska radijska oddaja bo od nedelje, 1. aprila naprej ob 14.30 in ne ob 15.30, kot je bilo prej objavljeno. Slovenska radijska oddaja je še vedno na radio ANTARTIDA

Upravni svet Zedinjene Slovenije se bo sestal 20. aprila ob 20 uri v prostorih ZS.

Pisarna in knjižnica Zedinjene Slovenije je odprta vsak dan, razen ob sobotah, od 16—20 ure.

o katerih so ugotovili, da pri poskusnih živalih povzročajo raka.

Štirideset let brez voznškega izpita. Po golem naključju so ugotovili francoski policisti, da se 58-letni René Polidor vozi z avtomobilom že 40 let brez voznškega izpita. Ves ta čas ni Polidor zakrivil niti ene nesreče niti kakega drugega prekrška. Ko ga je pri rutinskem pregledu prometna policija vprašala po dokumentih, jih seveda ni imel v redu. V opravičilo je Polidor izjavil: „V vseh teh letih sem vendarle dokazal, da znam voziti avto.“

Najbolj obiskana stavba na svetu
Na svetu je več zelo znamenitih stavb, ki jih obiskujejo ljudje vsega sveta. Strokovnjaki za turizem so ugotovili, da pa je najbolj obiskana stavba cerkev sv. Petra v Rimu. Obišče jo letno 5 milijonov ljudi. Niso pa to samo radovedni turisti, ampak tudi pobožni romarji in sploh katoliški verniki, ki želijo obiskati cerkev, pod katero je grob sv. Petra in kjer papež proglašala blažene in svetnike.

Zdravju škodljivo
V Nemčiji so ugotovili, da 39% prebivalcev presega normalno težo, da 37% odstotkov ne goji nobenega športa, da je 18% pretiranih kadilcev, da jih 18% odstotkov premalo spi da jih 13% dneвно uživa preveč alkohola.

SLOVENSKA RADIJSKA ODDAJA bo od sedaj naprej VSAKO NEDELJO OB 14.30 na radio ANTARTIDA

Svoji k svojim! Pod enakimi pogoji Vam SLOGA plača večje obresti kot katere koli banka. In Vaš denar bo pomagal pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini. Pomislite tudi na to, predno se odločite za naložbo svojih prihrankov!

Kreditna zadruga „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Barotomle Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejia

Uradne ure: ob torkih, četrtkih in sobotah od 16. do 20. ure

MUEBLES

LUKY

Frente Estación EZEIZA
Ruta 205
T. E. 295-1197

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopnik: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramic — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall.

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI
Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO
Almafuerte 3230

5. tradicionalna tombola na Pristavi

V nedeljo, 8. aprila ob 3 pop. — Monte 1851, Castelar

Glavni dobitek: 1. Lepa moderna spalnica — izdelek slovenske mizarske delavnice „Bivegro“
2. Pralni stroj — darilo g. D. Havelka nad 50 tombol, nad 200 kvatern in 200 činkvinov

Sreča Vas čaka — ne zamudite edinstvene prilike.

Pridite v velikem številu.

Društvo Slov. Pristava

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503

Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correio Argentino Central (R)
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual N° 1.149.713

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1973 za Argentino \$ 75.— (7.500.—) — Pri pošiljanju po pošti \$ 78.— (7.800.—). ZDA in Kanada 13 USA dol.; za Evropo pa 15 USA dol. za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

Vročina je kriva

V Atlanti (ZDA) so sodniki ugotovili, da je bilo v zadnjem poletju za 700% več ovadov kot v zimski sezoni — namreč ovadov s strani žena zoper svoje moške zaradi pretepanja. Sodniki so menja, da je temu kriva poletna vročina.

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827